

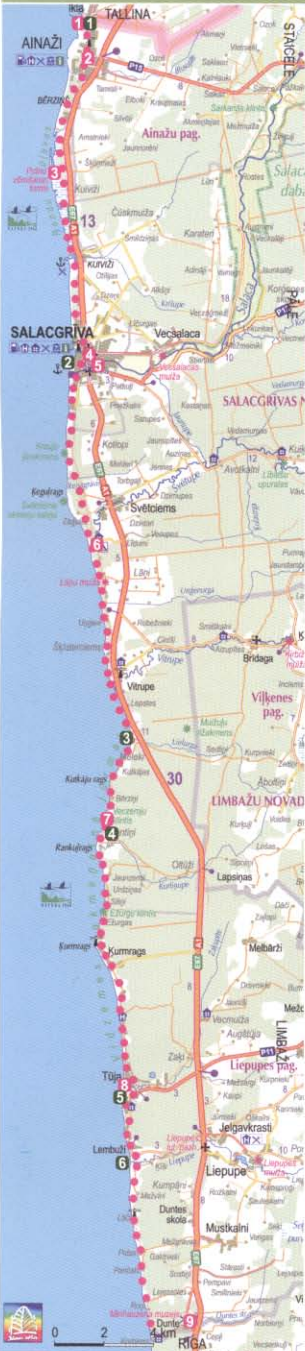
VELOBRAUCĒJIEM

VIDZEMES PIEKRASTE AR VELOSIPĒDU

Ziemeļvidzeme aicina!

ZBR un tajā esošo dabas liegumu teritorijā drīkst brīvi staigāt, vērot dzīvniekus un ainavas, ogot, sāgot, sauloties, kā arī jūras akvatorijā – braukt ar ainu laivām. Ar automašīnu drīkst braukt tikai pa ceļiem. Teļu ceļšana un ugunsgrūdu kurināšana ir atļauta tikai šim mērķim paredzētās un labiekārtotās vietās (pie Veczemu klintīm, kempingu un tūristu mītnu teritorijā).

TŪRISMA PAKALPOJUMI

Tuvākās tūristu mītnes:

Salacgrīva

☰ Kapteiņu osta, 64024931;

☰ Brīze, 64071717;

☰ Rokļi, 29218952

Svētciems

☰ Veļavas, 64071667;

☰ Rakari, 64071122

Vitrupe

☰ Korķi, 29239788;

☰ Bērziņi, 29425352

Kumrags

☰ Kumrags, 29113777;

☰ Olnieki, 29111919

Tūja

☰ Klintskalni, 29212885;

☰ Jafa Tūja, 25807788;

☰ Jūrasdzepi, 26550574;

☰ Jūras bura, 29847299;

☰ Saules ligzda, 29445456

Liepupe

☰ Pemigele, 64022240

Dunte

☰ Dunties Urdziņas, 29234705

Veikali: Ainažos, Kuivižos,

Salacgrīvā, Svētciemā, Tūjā,

× **Ēdināšana:** Ainažos,

Salacgrīvā, Tūjā

Bankomāti: Ainažos,

Salacgrīvā

Informācija:

www.celotajs.lv, 67617600

www.ainazi.lv, 64043241

www.salacgriva.lv, 64041254

www.visitlimbazi.lv, 64070608

www.daba.gov.lv, 67730078

7 Veczemu (Veczemju) klintis

Pēc 2005.gada orkāna atjaunotais ceļš pie Dzeņiem un Kutkājām

Marsrūts ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā (ZBR) - Latvijas lielākajā īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (ap 6% no valsts platības), kas aptver daļu no bijušajiem Limbažu, Valmieras un Valkas rajoniem. Šeit ir sastopams ļoti daudzveidīgs un atšķirīgs ainavu, biotopu un sugu kopums. Salaca ir viena no Baltijas jūras reģiona nozīmīgākajām lašu nārstu vietām. Upes ielejas ainava ar smilšakmens atsegumiem piesaista daudzus udenstūristus. Rīgas jūras līča krasts salīdzinoši īsā posmā (ap 50 km) iezējas ar lielu ainavu un biotopu atšķirību. Tā ziemeļos tiešas piejūras (Randu) plavas, vidusdaļā – smilšaini līdagi, bet dienviddaļā – akmeņaina krastmala divu desmitu kilometru garumā. Igaunijas pierobežā ir izvietojusies t.s. Ziemeļu purvi, bet Sedas tīrelis ir viena no nozīmīgākajām putnu alptūras un barošanās vietām migrācijas laikā. ZBR teritorijā iezējas ar lielu mežu daudzveidību, jo tajā ir sastopami visi Latvijā esošie mežu tipi. Apmeklētājiem izveidotas interesantas dabas takas ar skatu torniņiem vai platformām Randu plavās, Burnieka ezera D krastā, Planču purvā, Nidraujā - Pilkas purvā, Džlezera un Lielzera un Lielzera krastos u.c. Mazsalacas Skaņākalna parks ir viens no populārākajiem Ziemeļvidzemes tūrisma objektiem. Teritorijā atrodas arī daudzi nozīmīgi kultūras pieminekļi, t.sk. viena no pirmajām Latvijas apdzīvotām apmetnēm - t.s. Zvejnieku kapulauks (5. – 2. g.t. pr. Kr.). ZBR piekrastes teritorijā ietilpst divi dabas liegumi: Vidzemes akmeņainā jūrmala un Randu plavas.

Vidzemes akmeņainās jūrmalas dabas liegums ir ar dažāda izmēra laukakmeņiem klāts un nelieliem zemesragiem un līčiem izrotots krasta posms, kā arī vienīgā vieta Latvijā, kur posmā starp Tūju un Vitrupeš ieteku un dienvidos no Tūjas jūras vilņu abrazīvās darbības iespējama izveidojusies dažus metrus augsti devona perioda smilšakmens atsegumi. Šis ir ļoti mainīgs un dinamisks jūras krasta posms, īpaši pēc lielākām vētrām.

Randu plavu ("rand" - no igauņu valodas - krasts) dabas liegums ir ar nieriņiem un mērdiem apaudzis piejūras plavu, lagūnu, dūņainu ezeriņu un smilšainu sēkļu mozaikas izralbināts Rīgas līča krasta posms starp Ainažiem un Kuivižiem, kas ir ļoti nozīmīga udensputnu alptūras un retu augu sugu (kopumā konstatētas ap 500 augu sugas) dzīves vieta. Plavu iepazīšanai izveidots jauns putnu vērošanas tornis un dabas taka. Lielās augu sugu daudzveidībāš dēļ šo teritoriju sauc par Latvijas savvaļas augu „herbāriju“.

MARŠRŪTA RAKSTUROJUMS

Ceļu infrastruktūra starp VIA Baltica šoseju un jūras krastu ir ļoti „sadrumstatota” un brīžiem – pat – neesoša, tādēļ izveidot un izbraukt vienlaidus velomaršrutu šajā posmā ir ļoti grūti. Neskatoties uz to, ir vietas, kas ir velocelotājiem ainaviski un citādā ziņā pievilcīgas, tādēļ šķ. tālāk aprakstītos piekrastes posmus, kurus katrs var izvēlēties pats atkarībā no savām iespējām un vēlmēm.

Laiks: Ieteicams ir vasara: jūnijs – jūlijs, bet var arī citos mēnešos

Garums: Piekrastes posma garums no Ainažiem līdz Duntei pa tālāk aprakstītajiem ceļiem ir – 56 km

Aptuvenais laiks: 1 (sportiskiem braucējiem) – 2 dienas atkarībā no izvēlētajiem posmiem. Ieteicams braukt ar nakšņošanu un izbaudīt piekrastes zvejniecības labumus

Grūtības pakāpe: Katram maršruta posmam sava grūtības pakāpe – šķ. tālāk

Ceļa segums: Asfalts, smilšaini ceļi, grants un meža ceļi, takas, smilšains un akmeņains jūras krasts

Marsrūta gaita: Ainaži – Salacgrīva – Svētciems – Vitrupe – Meleki – Mantiņi – Tūja – Lembuži – Dunte

Attālums no Rīgas: Tālākais punkts - Ainaži – 115 km

Alternatīvas: Marsrūtu patiesībā var sākt jau Igaunijā – Hāademestē, no kurienes līdz pat Ainažiem (27 km) gar jūras krastu iet asfaltēta un salīdzinoši maz noslogots ceļš – vecā Rīgas – Tallinas šoseja. Tā ir visnotaļ piemērota velobraucējiem. Šķ. arī citus Lauku ceļotāja izstrādātos maršrutus pa ZBR piekrasti

Der zināt! Igaunijas pierobežā nepieciešama pase. Katrs pats izvēlas sev piemērotāko maršrutu posmu un ir atbildīgs par šāda maršruta veikšanu. Katrs pats ir atbildīgs par savu un savu bērnu drošību maršruta veikšanas laikā.

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunis: 112

Ceļa vairs nav, bet skati uz jūru - skaisti

Citus aktīvā tūrisma maršrutus meklējiet www.celotajs.lv

Dalēji finansēts ar EEZ un Norvēģijas finanšu instrumentu

1 Posms: Ainaži (Latvijas – Igaunijas robeža) – Salacgrīva. Kopā: 13 km.

No Igaunijas robežas cauri Ainažiem līdz VIA Baltica var braukt pa Kr. Valdemāra ielu (~ 3 km). Tālāk seko ~ 7 km garš posms pa VIA Baltica malu, kuram, diemžēl nav alternatīvu ceļu. Te ir jābrauc ļoti uzmanīgi, jo minētājam posmā ir intensīva autopluša un daudz smago „fūru”. So posmu var arī izlaist. Aiz Kuivīzem sākās ~ 2 km garš gājēju – velociņš, kas izbeidzas īsi pirms Salacgrīvas. Kaut arī viegls, šis no velobraukšanas viedokļa ir nepatīkams posms.

2 Posms: Salacgrīva – kempings Vējavas – Šķīsterciems – Meleki. Kopā 16 km.

Cauri Salacgrīvai var braukt pa Viļņu un Sila ielu. Sila ielas turpinājums ir meža – zemes ceļš, kas ved pa interesantu, Litorīnas jūras kāpu valnīem ieskaustu prieku šilu līdz pat Svētpei (~ 8 km), kuras kreisajā krastā atrodas Kempings Vējavas. Tā kā apvidū ir daudz meža ceļš (g.k. izved uz jūru vai privātpašumos), jāorientējas, ieturot galveno dienvidu virzienu. Sausā laikā šis zemes ceļš ir smilšains un vietām – pat grūti braucams. Taču šajos posmos velosipēdi var pastumt pie rakis. Aiz Vējavas gar Lāņu muižu meža ceļš turpinās līdz Šķīsterciemam (vēl ~ 4 km), kur atkal iziet uz VIA

Baltica. Pa autoceļu ap 1 km garš brauciens (alternatīva – smilšains jūras krasts) līdz Vitrupei, no kuras seko 1,8 km garš asfaltēts velo – gājēju ceļš. Tad vēlreiz 1 km pa VIA Baltica šoseju līdz Meleku pagriezienam un līdz jūras krastam. Vidēji grūts (smilšu deļ) posms.

3 Posms: Meleki – Veczemu klintīs – Mantiņi (Veczemu klintīs). Kopā: 5 km.

Kaut arī visisākais, – tomēr skaitlākais Vidzemes piekrastes ceļa gabals. Te ir velobraukšanai piemērotas zemes – grants ceļš ar skaidriem skatiem uz Vidzemes akmeņaino jūrmalu. Tas iet gar Meleku līci, kura stāvkraiti cieta 2005. gada orkānā un gar vēsturiskajām Dzeņu, Lielkalnu un Veczemju sētām. Te var vienīgi nožēlot, ka šāds ceļš nav visa jūras krasta garumā. Viegls posms.

4 Posms: Veczemu klintīs – Ķurmgrags – Tūja. Kopā: 11 km.

Posms, kura sākumdaļu līdz Ķurmgragam var braukt tikai ekstrēmā un bezceļa braucēji, jo vecais jūras krasta ceļš šajā posmā vietumis ir noskalots. No Mantiņiem līdz Viļņiem (1,5 km) velosipēdi var stumt gar jūras krastu. Un kāpēc gan nē? Tā var būt patīkama pārmaiņa. Citas alternatīvas diez vai būs labākas. Te der zināt, ka Kurliņupe pēc krāšņākā smilšakmens klinšu grupa Vidzemes piekrastē. Viļņu darbības rezultātā te ir izveidojies līdz 6 m augsts stāvkrasts, kur vairāku simtu metru garumā atsedzas sarkanas smilšakmens klintīs ar seklām abrāzijas alām, nīšām, grotām un citiem veidojumiem. Krasta posmu starp Tūju un Vitrupi vai tā atsevišķās daļas ir vērts noiet ar kājām (sk. Lauku ceļotāja izstrādāto maršruta lapu „Gar Vidzemes akmeņaino jūrmalu”).

8 Tūjas mols un laivu steķi – to būvniecību uzsāka 1938. gada vasarā. Starp steķiem un Tūjas kļieģļu rūpnīcu (sk. tālāk) bija izveidots sliežu ceļš, pa kuru transportēja labākas kvalitātes kļieģļus. Pēckara gados t.s. „Dzeņu” krastā uzcēla zivju pārstrādes rūpnīcu, bet pāri steķiem – cauruli, pa kuru ar ventilatora palīdzību sūknēja zivis no kuģiem, kas bija piestājuši galā. Rūpnīca darbību beidza pagājušā gadsimta astoņdesmito gadu beigās.

9 Minhauzena muzejs – Atjaunotajā, ainavisko dīķu ieskaustajā Duntēs muižas kungu mājā izvietotā muzeja ekspozīcija iepazīstina ar leģendārā fantasta un melu karaļa barona Minhauzena piedzīvojumiem un dzīves gaitām. 1744. g. toreizējā Liepupes baznīcā barons Minhauzens salaulājās ar baronesi Jakobīni fon Duntenu, bet mūža nogali pavadīja Vācijā. Te apskatāma unikālā vaska figūru kolekcija. Mežā izveidots vairākus km garš **taku** – koka laipu tīkls, pa kuru var aiziet līdz jūrai. Taku mēģus izvietoti dažādi ar Minhauzena tematiku saistīti koka tēli. Muižu ieskauj **parks** ar dīžoliem. Bērniem interesants būs **atrakciju kuģis**.

lietavām var būt diezgan grūti pārbrienama. Aiz Viļņiem – grantēts ceļš, kas beidzas pēc apmēram 1 km. Tālāk vecais krasta ceļš ir jūras noskalots, tādēļ nākamo kilometru velosipēdi ir jāstumj gar jūras krastu, vai pa taku, kas iet gar stāvkrasta augšdaļu (velobraucējiem – savā ziņā ekstrēmāka). Aiz Ežurgām seko ļoti skaists, bet īss jūras krasta ceļa posms, kas pēc ~ 1 km sāk mest līkumu gar Ķurmgragu. No Ķurmgraga līdz Tūjai (6 līkumu gar Ķurmgragu. No Ķurmgraga līdz Tūjai (6 km) gar jūras krastu (jūru gan pārsvarā nerēdz) stiepjas zemes – grants ceļš. Te daudzviet redzami „brīdinoši” uzraksti par privātpašumu un „slēgtu” pieeju jūras krastam. Pa ceļam uz Tūju vairākas publiskas maksas un bezmaksas atpūtas vietas jūras krastā ar skaidriem skatiem uz Rīgas līci. Grūts posms, piemērots tikai velo – entuziastiem.

5 Posms: Tūja – Lembuži. Kopā: 3 km.

Saldzinoši viegls posms, kas līkumu pa bīvi apbūvētu krastmalas posmu un beidzas pie Liepupes ietekas jūrā. G.k. grantēts ceļš.

6 Posms: Lembuži – Dunte. Kopā: 8 km.

Posms, kuru diezgan vai var ieteikt velobraukšanai, izņemot, ja ir vēlme vairākus kilometrus stumties gar jūras krastu, un vairākiem meklēt „izejas” uz jūras krastu.

INTERESANTĀKIE APSKATES OBJEKTI

1 Ziemeļu mols (vairāk nekā puskilometru garš posms) būvēts 1928. g. Pa mola savulaik gājis šaursliežu dzelzceļa atzars (redzams pēc mola formas). Tā sākumā izveidots neliels autostāvlaukums, atpūtas vieta un laipu taka. Blakus atrodas Latvijas – Igaunijas robeža.

2 Ainažu jūrskaļas muzejs vecajā jūrskaļas ēkā atvērta 1969. g. Tā ekspozīcija iepazīstina ar K. Valdemāra 1864. g. dibinātās pirmās latviešu jūrskaļas vēsturi un darbību pusgadsimta garumā, kā arī ar burukuģu būves vēsturi Vidzemes piekrastē 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā. Blakus muzejam – **enkuru kolekcija** un turpat netālu – **Ainažu bāka** – vienīgā „klasiskā” ZBR piekrastes bāka.

3 Randu plavu taka – ap 1,5 km gara taka ar putnu vērošanas torni Rīgas jūras līča krastā (sk. arī maršruta lapu „Vidzemes piekraste putnu vērotājiem”).

4 Salacas pilskalns. Te 1226. g. Salacas labajā krastā bīskaps Alberts uzbūvēja pili, kas vēlākos laikos tika daudzreiz postīta un pārbūvēta. Saglabājušās ziņas, ka pilskalna aizsarggrāvis senatnē varējuši iebraukt kuģi. 17. gs. sākumā pilskalnā atradies zviedru cietoksnis ar bastioniem, ko sagrāva Ziemeļu kara laikā. Mūsdienās par tās esamību liecina vairs tikai zemes uzbērumi.

5 Nēģu tači. Salacu augšpus Salacgrīvas šķērso trīs nēģu tači – senas nēģu ķeršanas ierīces un savā ziņā – unikāls zvejas veids (no augusta līdz februārim).

6 Kempings „Vējavas” – viena no retajām vietām Latvijā, kur, iepriekš vienojoties var doties līdz jūras zvejai (1 – 2 cilvēki) bet vakaros vērot nēģu u.c. zivju sagatavošanas procesu. Turpat apskatāms jaunuceltais nēģu tacis uz Svētupes.

7 Veczemu (Veczemju) klintīs – iespaidīgākā un

krāšņākā smilšakmens klinšu grupa Vidzemes piekrastē. Viļņu darbības rezultātā te ir izveidojies līdz 6 m augsts stāvkrasts, kur vairāku simtu metru garumā atsedzas sarkanas smilšakmens klintīs ar seklām abrāzijas alām, nīšām, grotām un citiem veidojumiem. Krasta posmu starp Tūju un Vitrupi vai tā atsevišķās daļas ir vērts noiet ar kājām (sk. Lauku ceļotāja izstrādāto maršruta lapu „Gar Vidzemes akmeņaino jūrmalu”).

8 Tūjas mols un laivu steķi – to būvniecību uzsāka 1938. gada vasarā. Starp steķiem un Tūjas kļieģļu rūpnīcu (sk. tālāk) bija izveidots sliežu ceļš, pa kuru transportēja labākas kvalitātes kļieģļus. Pēckara gados t.s. „Dzeņu” krastā uzcēla zivju pārstrādes rūpnīcu, bet pāri steķiem – cauruli, pa kuru ar ventilatora palīdzību sūknēja zivis no kuģiem, kas bija piestājuši galā. Rūpnīca darbību beidza pagājušā gadsimta astoņdesmito gadu beigās.

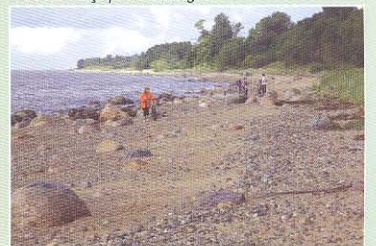
9 Minhauzena muzejs – Atjaunotajā, ainavisko dīķu ieskaustajā Duntēs muižas kungu mājā izvietotā muzeja ekspozīcija iepazīstina ar leģendārā fantasta un melu karaļa barona Minhauzena piedzīvojumiem un dzīves gaitām. 1744. g. toreizējā Liepupes baznīcā barons Minhauzens salaulājās ar baronesi Jakobīni fon Duntenu, bet mūža nogali pavadīja Vācijā. Te apskatāma unikālā vaska figūru kolekcija. Mežā izveidots vairākus km garš **taku** – koka laipu tīkls, pa kuru var aiziet līdz jūrai. Taku mēģus izvietoti dažādi ar Minhauzena tematiku saistīti koka tēli. Muižu ieskauj **parks** ar dīžoliem. Bērniem interesants būs **atrakciju kuģis**.

Pirms Lāču bākas

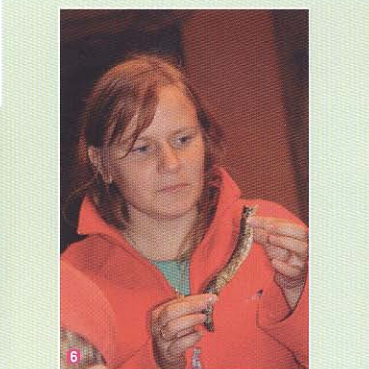
Vecais ceļš pirms Ežurgām

6. posma beigu daļa līdz Duntēs Urdzīgam

Meleku - Mantiņu cela posms

Nēģu degustācija Vējavās

Pirms Ežurgām